

Inimkaubanduse vastu võitlemise arengukava täitmise aruandlus

Aruandluse periood 01.01.2006 - 31.12.2006

I. Hinnang arengukavas 2006. a planeeritud tegevuste täitmisele

Arengukavast tulenevad 2006. aastaks planeeritud ülesanded on täidetud. Pikemaajalist tegevust eeldavate ülesannete puhul toimub pidev areng: alustatud on statistika korrastamisega; koostatud on kontaktide ja ülesannete kaardistus inimkaubanduses; 2006. a planeeritud uuring on läbiviidud; korraldatud on rohkelt loenguid avalikkuse teavitamiseks ning spetsialistide koolitamiseks; inimkaubanduse teema on lisatud põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava uude tööversiooni; koostöövõrgustikule on korraldatud 2 ümarlauda; osaletakse aktiivselt rahvusvahelistes projektides (EQUAL projekt, Põhja- ja Baltimaade pilootprojekt) ning Läänemeremaade Nõukogu inimkaubanduse vastase tööühma töös; 1.02.2007. a jõustus välismaalaste seaduse muudatus, millega nähakse ette inimkaubanduse ohvrile tähtajalise elamisloa andmise võimalus; välja on töötatud naiste varjupaikades seksuaalse ekspluateerimise eesmärgil kaubitsetud naisohvritele pakutavate teenuste esialgne kirjeldus, mida täiendatakse 2007. a jooksul; regulaarselt toimub infomaterjalide levitamine, inimkaubandusega seonduvate küsimustikke täitmine ja eksperdiarvamuste andmine.

Kokkuvõtteks: 15.02.2007.a toimunud ümarlaval¹, kus arutati arengukava täitmise seisu tõdeti, et kava elluviimise esimene aasta on olnud plaanipärane ja edukas. Samas otsustati arengukava täiendada mitme uue tegevusega, millega seni tegeleti planeeritud tegevuste kõrvalt.

¹ Ümarlaval osalesid JM, SoM, Väm ja SiM (esindaja lahkus varem) ametnikud. Lisaks olid kohal Tervise Arengu Instituudi, Eesti Naisteühenduse Ümarlaua ja Eesti Naisuurimus- ja Teabekeskuse ENUT esindajad. MTÜ-dest olid esindatud Ida-Virumaa Naiste Tugikeskus-Varjupaik, Eluliin, Tartu Naiste Varjupaik ja Living for Tomorrow.

II. Rakendusplaan arengukava elluviimiseks koos 2006. a täitmismärgetega

MEETMED	TEGEVUSED	KULU	LÖPP-TÄHT-AEG	VASTU-TAJA	TÄITMISMÄRKED (2006)
I strateegiline eesmärk: järjepidev inimkaubanduse probleemide kaardistamine, et saada inimkaubanduse probleemi tegelikust ulatusest ja esinemisvormidest mitmekülgne ja usaldusväärne ülevaade					
1. Inimkaubanduse juhtumitega seotud statistika korrastamine	1.1. Kriminaalmenetlusregistri (KRMR), edaspidi ka E-toimiku arendamine eesmärgiga saada täpne ülevaade menetletud inimkaubandusega seotud kuritegudest	JM tegevuskulud (IT arenduskulud)	Jooksvalt	JM	2006. aastal alustati inimkaubandust puudutava statistika korrastamisega. E-toimik peaks toimima alates 2008.a, ent vastavat statistikat on võimalik juba praegu saada. Ahel, kus inimkaubandusega seotud kuritegu oleks jälgitav algusest lõpuni, st kohtuotsuse väljakuulutamiseni, hakkab toimima 2008.a.
	1.2. Iga-aastase kuritegevuse ülevaate koostamine KRMR andmetel, kus muu hulgas kajastatakse ka inimkaubandusega seotud kuritegevuse levikut vastavalt asjaomastele KarS-i §-idele	JM tegevuskulud	Jooksvalt	JM	Inimkaubandust puudutav peatükk on 1.05.2007.a trükisena ilmuvas kriminaalstatistika aastaraamatus. Peatükk põhineb KRMR-st saadud andmetele.
	1.3. Andmete kogumine välismaal alustatud inimkaubandusega seotud kriminaalmenetluste kohta, kus kannatanu või teo toimepanija on Eesti kodanik või alaline elanik	SiM (KKP) tegevuskulud	Jooksvalt	SiM (KKP)	Juhtumitega seonduv informatsioon laekub KKP-le regulaarselt nii õigusabitaotluste kui riikidevahelise õiguskaitseorganite vahetu infovahetuse ja kogumise kaudu. Põhilisteks infoliikumise kanaliteks on sideohvitserid ja Interpol. Europoli koostöö raames koostatakse ohuhinnanguid ja situatsiooni raporteid. Juhtumite arv riigiti 2006: Saksamaa 1, Soome 1, Rootsi 2, Taani 1 ja Suurbritannia 1.
	1.4. Andmete kogumine Eesti välisesinduste kaudu ilmsiks	VM (välisesinduste)	Jooksvalt	VM	Nelja juhtumi kirjeldused (Soome, Türgi, Hispaania, Belgia) on toodud käesoleva

MEETMED	TEGEVUSED	KULU	LÕPP-TÄHT-AEG	VASTU-TAJA	TÄITMISMÄRKED (2006)
	tulnud inimkaubanduse juhtumite kohta	tegevuskulud			tabeli lõpus ¹ .
2. Inimkaubandust käsitlevate uuringute läbiviimine	2.1. Inimkaubanduse nõudluse kvalitatiivse uuringu läbiviimine	80 000.-	2006	SoM kaasates MTÜsid ja teadus-asutusi	Uuring läbi viidud, raport valmis ja avaldatakse 2007. a Sotsiaalministeeriumi Toimetiste sarjas. ²
II strateegiline eesmärk: inimkaubanduse ennetamine avalikkuse teavitamise ning nõudluse vähendamise abil					
3. Avalikkuse teavitamine inimkaubanduse probleemidest ja inimõigustest	3.1. Loengute korraldamine üle Eesti. Igal aastal korraldatakse 10 loengut, arengukava jooksul kokku 40 loengut	80 000.-: 2006: 20 000.- 2007: 20 000.- 2008: 20 000.- 2009: 20 000.-	2009	SoM kaasates MTÜsid	2006. aastal korraldati 19 loengut Eestis ning 2 välismaal ³ .
	3.3. Inimkaubanduse ennetamiseks <i>hotline</i> telefoniliini tööshoidmine	540 000.-: 2007: 180 000.- 2008: 180 000.- 2009: 180 000.-	2007–2009	SoM kaasates MTÜsid	<u>Muudatus:</u> SoM alustas finantseerimist juba novembrist 2006. a, kuna <i>hotline</i> rahastus lõppes ära ja teenuse osutamine oleks katkenud.
	3.6. Inimkaubanduse teema käsitlemine üldhariduse riikliku õppekava raames (nt ühiskonnaõpetuse tundides jne)	HTM kulud üldharidusele	jooksvalt	HTM	Inimkaubanduse teemat võib käsitleda kehtivas põhikooli ja gümnaasiumi riiklikus õppekavas <i>Inimeseõpetuses</i> nii põhikoolis kui ka gümnaasiumis teemade turvalisus ja seksuaalelu all, samuti <i>Ühiskonnaõpetuses</i> põhikooli ja gümnaasiumi teemade sees. HTM on koolidel soovitanud käsitleda inimkaubanduse teemat ühiskonnaõpetuse aines õppematerjali <i>M.Pajumets, T.Laan, Inimkaubandus, Rahvusvahelise Migratsiooni Organisatsiooni Tallinna Esindus: 2005.</i> alusel. Varem ilmunud õppekirjandus teemat otseselt ei käsitle (A.Toots, K.Olenko, Ühiskonnaõpetus gümnaasiumile, Koolibri: 2005.)

MEETMED	TEGEVUSED	KULU	LÕPP-TÄHT-AEG	VASTU-TAJA	TÄITMISMÄRKED (2006)
					Seksuaalvägivald ja inimkaubanduse teema on lisatud põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava uude tööversiooni kohustusliku märksõnana õppeaine <i>Inimene ja ühiskond</i> nii põhikoolis kui ka gümnaasiumis, samuti <i>Ühiskonnaõpetuse</i> kursuse teema <i>Kaasaja ühiskond</i> alla.
	3.7. Inimkaubandust käsitleva info levitamine kuriteoennetuse veebi kaudu	JM tegevuskulud	jooksvalt	JM	<p>Justiitsministeeriumi kuriteoennetuse veebis on ülevaade inimkaubanduse olemusest ja viited arengukavale ning teistele teemaga seonduvatele veebilehtedele.</p> <p>Lisaks on Eesti Euroopa Kriminaalpreventsiooni võrgustiku (EUCPN) kodulehele saatnud riigi kuriteoennetuse poliitika tutvustuse (mh ülevaate inimkaubanduse olemusest; siseriiklikest organisatsioonidest, kes teemaga tegelevad; kehtivast seadusandlusest ning trendidest)</p>
4. Avalikkuse teavitamine tööõiguse ja konsulaarteenuste alal	4.1. Infomaterjalide levitamine konsulaarteenuste kohta	VM tegevuskulud	Jooksvalt	VM	<p>Turismimessil TourEst levitas VM nii kodanikele kui ka reisikorraldajatele brošüüri "Reisija meelespea" ning infovoldikuid välismaale tööle mineku riskide kohta. Aasta ringi levitatakse kõnealust brošüüri ka Tallinna lennujaamas, Tallinna sadama reisilaevade terminalides ning kodanikele ja organisatsioonidele (reklaam tasuta tellimiseks on Välisministeeriumi veebilehel).</p> <p>Inimkaubandust käsitlevaid infomaterjale (näiteks Saksamaal tegutseva mittetulundusühingu saadetud ning eesti</p>

MEETMED	TEGEVUSED	KULU	LÕPP-TÄHT-AEG	VASTU-TAJA	TÄITMISMÄRKED (2006)
					keelde tõlgitud brošüüre inimkaubanduse ennetamise kohta jalgpalli MM-i ajal Saksamaal) on levitatud Välisministeeriumis ning Eesti välisesindustes Berliinis ja Pariisis.
	4.2. Parema konsulaarkaitse tagamiseks võimaldada välismaale reisivatel isikutel jätta oma kontaktandmed VMi	VM tegevuskulud	Jooksvalt	VM	2006. aastal jättis oma kontaktandmed Välisministeeriumisse 3261 inimest.
	4.3. TTA piirkondlike osakondade kaudu töötajatele tööõigusealase info jagamine	SoM (TTA) tegevuskulud	jooksvalt	SoM	<p>Tööõigusalase informatsiooni (töölepingu seadus jm) jagamine on üks osa töötutele suunatud kohanemiskoolituse ja töötöingu kursusest. 2006. aastal korraldati Tööturuameti piirkondlikes osakondades kokku 147 kohanemiskoolituse ja töötöingu kursust, kus osales kokku 1989 töötut. Lisaks kohanemiskoolitustele vastavad Tööturuameti konsultandid ka klientide esmastele tööõigusalastele küsimustele igapäevase nõustamisprotsessi käigus ning vajadusel suunavad edasi Tööinspeksiooni.</p> <p>Tööturuameti uued infovoldikud töötutele ja töötöijatele, mis töötati välja 2006. aasta teisel poolel, sisaldavad üleskutset mitte leppida ümbrikupalgaga. Infovoldikuid on jagatud ja jagatakse edaspidi kõikidele Tööturuameti klientidele, koondamisteate saanute ettevõtetes ning koolilõpetajatele-töötöijatele suunatud messidel (näit. Teeviit, Intellektika jm).</p>

MEETMED	TEGEVUSED	KULU	LÕPP-TÄHT-AEG	VASTU-TAJA	TÄITMISMÄRKED (2006)
III strateegiline eesmärk: inimkaubanduse probleemiga tegelevate spetsialistide oskuste ja koostöö arendamine					
5. Spetsialistide koolitamine	5.1. Inimkaubandust käsitlevate koolituste korraldamine inimkaubanduse ennetamise, tõkestamise ja ohvritega tegelevatele spetsialistidele. Igal aastal viib SoM läbi 2 koolitust, kokku 8 koolitust.	300 000 (SoM): 2006. a – 70 000.- 2007. a – 70 000.- 2008. a – 80 000.- 2009. a – 80 000.- Ühe koolituse maksumus 35 000–40 000.-	2006–2009	SoM kaasates JM (prokuratuur), SiM (KMA, PVA, PA, KKP), VM	<p>SoM on läbi viinud ühe 2-päevase inimkaubanduse ennetamise ja ohvrite abistamise koolituse Kuressaare ohvriabi- ja sotsiaaltöötajatele, koolipsühholoogidele, kriminaalhooldusametnikele koostöös MTÜ Living for Tomorrow'ga ning ühe ühepäevase koolituse Tallinna sotsiaaltöötajatele koostöös IOMiga.</p> <p>EQUAL projekti raames on toimunud alljärgnevad koolitused:</p> <p>1) ENUT ja SoM on läbi viinud 2 kahepäevast koolitust inimkaubanduse ja prostitutsiooni teemal noorsootöötajatele (Tallinnas ja Tartus), 1 kahepäevase koolitus kutse- ja karjäärinõustajatele (Jõhvis)</p> <p>2) ENUT on korraldanud 3 ühepäevast koolitust politseile (Pärnus, Tartus ja Tallinnas).</p> <p>Sotsiaaltöötajate käsiraamatu praktilise osa alusmaterjalid on tõlgitud inglise keelest eesti keelde.</p> <p>01.-02.11.2006.a toimus PA-s kriminaalpolitsei koolitus teemal "Inimkaubandus ja kriminaalõigus". Osales 30 inimest. Koolitajad:KKP, Läti politsei.</p> <p>04.-05.12.2006.a toimus Mõedakus kriminaalpolitsei koolitus "Rahvusvaheline tagaotsimine". Osales 13 inimest. Koolitaja:</p>

MEETMED	TEGEVUSED	KULU	LÕPP-TÄHT-AEG	VASTU-TAJA	TÄITMISMÄRKED (2006)
					<p>KKP.</p> <p>VM koostöös SoM, Eesti saatkonnaga Moskvas ning Venemaa MTÜ-ga Koalitsioon Angel korraldas 1. juunil 2006 Eesti saatkonnas Mosvas ümarlaua "Inimkaubanduse ennetamine". Osalejatena ja esinejatena olid kaasatud ka Eesti MTÜd.</p> <p>VM koostöös SoM-ga pidas konsulaarametnikele konsulite õppepäeval 12. aprillil 2006 inimkaubanduse teemalise loengu.</p>
	5.2. Järjepidev lastega töötavate spetsialistide professionaalsuse tõstmine: laste hoolekande asutuste töötajate täiendkoolituste ja lastekaitsetöötajate koolituse korraldamine.	SoM tegevuskulud	2006-2009	SoM	<p>Võrgustikukoolitused lastega töötavatele spetsialistidele (tervishoiutöötajad, perenõustajad, sotsiaaltöötajad, õigusorganite töötajad, haridusasutuste töötajad jne) (Tervise Arengu Instituut)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Laste seksuaalse väärkohtlemise äratundmiseks ja seksuaalselt väärkoheldud lapse abistamiseks korraldati 2 koolitust meedikutele, Tallinnas ja Tartus, koostöös Tallinna Laste Tugikeskusega - Laste hoolekandeadasutuste töötajate koolituse läbiviimine, osales 125 hoolekandeadasutuse töötajat (Tervise Arengu Instituut) - Kasu- ja hooldusperede koolituste läbiviimine (Tervise Arengu Instituut)
6. Spetsialistide koostöö arendamine	6.1. Kontaktisikute määratlemine ja ülesannete, kohustuste ning vastutuse kokku leppimine	Asjaomaste ministriumide tegevuskulud	2006	HTM, SiM, JM, SoM, VM kaasates teisi riiklikke	Koostatud on kontaktide ja ülesannete kaardistus inimkaubanduses (hõlmab alljärgnevat: inimkaubanduse teemaga tegelevad spetsialistid ministriumides ja

MEETMED	TEGEVUSED	KULU	LÕPP-TÄHT-AEG	VASTU-TAJA	TÄITMISMÄRKED (2006)
	inimkaubanduse probleemiga tegelevate eri asutuste vahel			institutsioone, KOVe ja MTÜsid	<p>nende valitsemisalal asutustes; läbiviidavate inimkaubanduse teemaliste projektide loetelu ja kirjeldus; ministereeriumide ülesanded inimkaubanduse vastases võitluses).⁴</p> <p>Spetsialistide koostöö soodustamiseks on loodud postiloend inimkaubandus.list@just.ee, kuhu kuuluvad teemaga tegelevad spetsialistid ministereeriumides ning nende valitsemisala asutustes ja MTÜ-des.</p> <p>Koostöös Sotsiaalkindlusameti ohvriabiosakonnaga on väljatöötatud ohvriabitöötajale ohvri andmete edastamise kord, mis on kinnitatud politseipeadirektori 28. veebruari 2006 käskkirjaga nr 60.</p>
	6.2. Ümarlaudade korraldamine koostöövõrgustikule	JM tegevuskulud	Jooksvalt	JM kaasates teisi riiklikke institutsioone, KOVe ja MTÜsid	<p>25.10.2006.a korraldas JM esimese ümarlauda, kus toimus riikliku võrgustiku liikmetega tutvumine ning jagati ministereeriumide ja MTÜde vahel informatsiooni toimuva kohta, muuhulgas anti ülevaade hetkel läbiviidavatest inimkaubanduse teemalistest projektidest.</p> <p>Ümarlaud, kus arutati arengukava täitmise seis ja otsustati kava täiendamise vajalikkus, toimus 15.02.2007 JM-is. Osalesid asjaomaste ministereeriumide esindajad, kaasati KOVe ja MTÜsid</p>
7. Rahvusvaheline koostöö	7.1. Osalemine Euroopa Liidu kavandatava inimkaubanduse tegevuskava elluviimises	JM, SiM (KMA, PVA, PA) tegevuskulud	Jooksvalt	JM, SiM (KMA, PVA, PA)	Regulaarselt täidetakse inimkaubandusega seonduvaid küsimustikke ja antakse eksperdiarvamusi. Samuti vahendatakse

MEETMED	TEGEVUSED	KULU	LÕPP-TÄHT-AEG	VASTU-TAJA	TÄITMISMÄRKED (2006)
					<p>teemakohaseid materjale/bülletääne teistele õiguskaitseorganitele (politseiprefektuurid, PVA jne).</p> <p>JM-i esindaja osales 28.–29.06.2006. a EL inimkaubanduse vastast võitlust käsitleva tegevuskava ellurakendamise konverentsil Brüsselis. Kohtumise tulemusena koostati dokument 11138/06, milles käsitleti konverentsil liikmesriikide ekspertide poolt arutelude käigus välja pakutud soovitusi EL tegevuskava edukaks ellurakendamiseks.</p>
	7.2. Osalemine ELi AGIS koolitusprogrammis	JM tegevuskulud	Jooksvalt	JM (prokuratuur, kohtud)	<p>7.–10.02.2006. a osales üks prokurör, SoM ametnik ja Eesti Õiguskeskuse koolitusspetsialist Saksamaal Trieris EL kohtunike ja prokuröride inimkaubanduse vastu võitlemise koolitusprojekti.</p> <p>Lisaks on osaletud ka alljärgnevatel kohtumistel/koolitustel:</p> <p>10.–12.05.2006. a osales üks prokurör Rootsis Karlskronas Läänemeremaade prokuratuuride vahelise koostöös inimkaubanduse vastu võitlemise töögrupi kohtumisel.</p> <p>23.–24.10.2006. a osales üks prokurör Soomes inimkaubanduse koolitusel.</p>
	7.4. Osalemine EQUAL projekti „Prostitutsiooni kaasatud naiste, sh inimkaubanduse ohvrite integratsioon legaalsele tööturule“ töös	RaM, Euroopa Sotsiaalfond, EQUALi projektiks ettenähtud	Projekti kestus 2005–2008	SoM, TTA, TAI, MTÜ-d	<p>läbi viidud 2 uuringut:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prostitutsiooni tähendus Eesti ühiskonnas: sisejulgeolek või majanduslik kasu; - Prostitutsioon Eestis: ülevaade prostitutsiooni kaasatud naiste olukorrast.

MEETMED	TEGEVUSED	KULU	LÕPP-TÄHT-AEG	VASTU-TAJA	TÄITMISMÄRKED (2006)
		rahalised vahendid			<p>Läbi viidud koolitused politseile, noorsootöötajatele, kutse- ja karjäärinõustajatele (vt ka punkt 5.1).</p> <p>Avatud rehabilitatsioonikeskus Atoll Tallinnas.</p> <p>Osaletud EQUALi rahvusvaheliste projektipartnerite koosolekul Varssavis ja Oportos.</p>
	7.5. Osalemine inimkaubanduse ohvrite abistamise Põhja- ja Baltimaade pilootprojekti „Seksuaalse eksploateerimise eesmärgil kaubitsetud naiste toetamine, kaitse turvaline kojupöördumine ja rehabilitatsioon“ tegevuses	Rahastamine toimub European Women's Lobby kaudu. Projekti rahastajateks on Põhjamaad.	Projekti kestus 2005–2008	JM, SoM, MTÜ-d	<p>SoM peaspetsialist ja JM nõunik osalevad projekti juhtgrupis e troikas. SoM ametniku ülesanded (ressurssisikuna) on seotud peamiselt infovahetusega, teavitamisega uutest uuringutest ja arengutest teistes riikides ning ja projekti osapoolte nõustamisega. Mõlema ministeeriumi ametnikud on osalenud Eesti võrgustike ja juhtgrupi e troika koosolekul.</p> <p>18.–20.06.2006. a Jürmalas toimunud regionaalse võrgustiku seminaril osalesid JM ja MTÜde esindaja.</p> <p>6.–7.12.2006. a Kopenhaagenis toimunud regionaalse võrgustiku seminaril osalesid SoM ja MTÜde esindajad</p>
	7.7. Osalemine Läänemere-maade Nõukogu juures asuva riskilaste töörühma töös ⁵	SoM tegevuskulud	2006–2009	SoM	<p>5 peamist töösuunda on: laste seksuaalne väärkohtlemine, tänavalapsed, hooletussejätud lapsed, saatjateta ja kaubitsetud lapsed, lapsed institutsioonides.</p> <p>Töögrupil on iga-aastased tegevusplaanid tegutsemiseks nendes valdkonnas, koostöös viiakse läbi ka erinevaid projekte. 2006. a</p>

MEETMED	TEGEVUSED	KULU	LÕPP-TÄHT-AEG	VASTU-TAJA	TÄITMISMÄRKED (2006)
					<p>alustati liikmesriikide ühisprojekti, mille raames koolitatakse spetsialiste tööks saatjate ja kaubitsetud lastega. Koolituse ettevalmistamiseks on loodud ekspertgrupp, kus osaleb ka Eesti esindaja.</p> <p>Riskilapse töörühma koosolekud toimuvad regulaarselt 2 korda aastas, 2006. a toimusid need maikuu Reykjavíkis ning novembris Kopenhaagenis.</p> <p>Iga riik on määratlenud ühe kompetentsikeskuse, kes töötab riskilapse koostöövõrgustikus oma multidistsiplinaarse meeskonnaga, kellel on teadmised laste seksuaalsest väärkohtlemisest, tänavalaste reintegreerimisest ühiskonda, väärkoheldud laste rehabilitatsioonist jne. Eesti kompetentsikeskuseks on Tartu Laste Tugikeskus.</p> <p>Läänemeremaade Nõukogu riskilapse töörühma koostöö ühe osana on Eesti poolt kinnitatud 2004. a rahvuslik kontaktpunkt saatjateta ja kaubitsetud laste abistamiseks. Selleks kontaktpunktiks on SoM hoolekande osakonna peaspetsialist Signe Kaplan, kes vastavas võrgustikus teiste riikide kontaktpunktidega vahendab infot ja reageerib vajadusel kaubitsetud laste abistamiseks.</p>
IV strateegiline eesmärk: inimkaubanduse piiramine tõhusama piirkontrolli ja töövahenduse kontrolli kaudu					
8. Piirikontrolli tõhustamine	8.1. Alaealistele eritählepanu pööramine ELi välispiiri	SiM (PVA) tegevuskulud	Jooksvalt	SiM (PVA)	Isikute kontroll toimub kooskõlas Schengeni piirieskirjaga sh. alaealiste

MEETMED	TEGEVUSED	KULU	LÕPP-TÄHT-AEG	VASTU-TAJA	TÄITMISMÄRKED (2006)
alaealiste suhtes	ületustel (sh vajadusel alaealise või teda saatva isiku küsitlemine, ühenduse võtmine lapse vanematega, täiendavate dokumentide nõudmine jne)				piiriülese liikluse kontroll.
V strateegiline eesmärk: tõhus reageerimine inimkaubandusega seotud kuritegudele					
10. Jälitusinfo vahetamine	10.1. Regulaarne infovahetus võimalike inimkaubandusjuhtumite kohta teiste riikide ja rahvusvaheliste uurimisasutustega (Europol)	SiM (KKP) tegevuskulud	jooksvalt	SiM (KKP)	Toimub regulaarne jälitusinformatsiooni vahetamine koostööpartneritega Rootsist, Soomest, Taanist ja Saksamaalt. Võimalike inimkaubitsemise juhtumite alase informatsiooni kontroll toimub edaspidigi Europoli sideohvitseride vahendusel.
11. Kuritegude tõhus menetlemine	11.1. Eesti karistusõiguse analüüs tagamaks vastavus rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise ÜRO konventsiooni täiendava protokolliga ja ELi Nõukogu 19.07.2002. a inimkaubanduse vastase võitluse raamotsusega (2002/629/JSK)	JM tegevuskulud	2006	JM	Orjastamise koosseisu on täiendatud tulenevalt EL Nõukogu 19. juuli 2002. a inimkaubanduse vastu võitlemise raamotsuses (2002/629/JSK) sisalduvast inimkaubanduse mõistest. <u>Karistusseadustiku ja selle muutmisega seonduvate seaduste muutmise seadus</u> (RT I 2007, 13, 69) jõustub 15.3.2007. Muudatuse jõustudes loetakse orjastamiseks ka ohvri abitu seisundi või süüdlasest sõltuvuse ärakasutamine. Lisaks nähakse orjastamise eest ette juriidilise isiku vastutusele võtmise võimalus. Analüüs on toodud seaduseelnõu seletuskirjas.
	11.2. Rahvusvahelise õigusabi tõhus rakendamine kriminaalmenetluses inimkaubandusega seotud asjades	SiM (KKP), JM tegevuskulud	Jooksvalt	SiM (KKP), JM (prokuratuur)	Teostatud mitmeid uurimistoiminguid Rootsist ja Soomest laekunud õigusabipalvete raames. Samuti on alustatud mitmete isikute suhtes Eestis siseriiklike

MEETMED	TEGEVUSED	KULU	LÕPP-TÄHT-AEG	VASTU-TAJA	TÄITMISMÄRKED (2006)
					<p>kriminaalmenetlusi.</p> <p>Riigiprokurör Eve Olesk on pidanud inimkaubandusega tegelevatele politseiametnikele ühe loengu 2006. a rahvusvahelisest koostööst teiste riikidega inimkaubanduse asjades.</p>
	<p>11.3. ELi Nõukogu 29. aprilli 2004. a direktiivi elamisloa väljaandmise kohta kolmandate riikide kodanikele, kes on inimkaubanduse ohvrid või kes on olnud seotud ebaseaduslikule sisserändele kaasaaitamisega, kuid teevad pädevate asutustega koostööd (2004/81/EÜ) ülevõtmine</p>	SiM tegevuskulud	2006	SiM	Vastav seadusemuudatus (Välismaalaste seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus ; RTI, 01.02.2007, 9, 44) jõustus 1.2.2007. a.
	<p>11.4. Välisriigist pärit inimkaubanduse ohvrile kriminaalmenetluse ajaks Eesti ajutise elamisloa väljastamine</p>	SiM, JM tegevuskulud	Jooksvalt alates tegevuse 11.3 täitmisest	SiM, JM (prokuratuur), SoM	Kuna tegevuse 11.3 juures kajastamist leidnud seadusemuudatus jõustus 1.2.2007.a, ei ole käesoleva hetke seisuga veel välisriigist pärit inimkaubanduse ohvrile kriminaalmenetluse ajaks Eestis ajutist elamisluba väljastatud.
	<p>11.5. Vajadusel tunnistajakaitse seaduses ette nähtud meetmete ning tunnistaja anonüümsuse rakendamine</p>	SiM, JM tegevuskulud	Jooksvalt	SiM(KKP), JM (prokuratuur)	Käesoleva ajani ei ole tekkinud reaalselt vajadust tunnistajakaitse seaduses ette nähtud meetmete rakendamiseks (anonüümseks tunnistamisel on vajalik kannatanu nõusolek, mida aga hetkel ükski kannatanu andnud ei ole).
VI strateegiline eesmärk: inimkaubanduse ohvrite abistamine					
12. Välisriigis					

MEETMED	TEGEVUSED	KULU	LÕPP-TÄHT-AEG	VASTU-TAJA	TÄITMISMÄRKED (2006)
inimkaubanduse ohvriks sattunu abistamine	12.2. Vajadusel inimkaubanduse ohvri kodumaale pöördumise toetamine (transport, majutus jne)	60 000.-: 2007: 20 000.- 2008: 20 000.- 2009: 20 000.-	jooksvalt	VM (välis-esindused)	Tagatiseta rahalist abi osutati Hispaanias tuvastatud ohvrile (vt infot meetme 1.4. juures).
13. Inimkaubanduse ohvrite abistamine Eestis	13.1. Ekspertide kaasamine inimkaubanduse ohvrite vajaduste kaardistamiseks ja neile suunatud teenustepaketi väljatöötamiseks	150 000.-	2007	SoM kaasates SiM (KMA) KOVe ja MTÜsid	2006. a on MTÜde poolt Põhja- ja Baltimaade pilootprojekti raames välja töötatud naiste varjupaikades seksuaalse ekspluateerimise eesmärgil kaubitsetud naisohvritele pakutavate teenuste esialgne kirjeldus, mida täiendatakse 2007. a jooksul.
14. Lapse abivajaduse varajane märkamine ja sekkumine	14.1. Laste abi- ja infotelefoni käigushoidmine ja laiendamine	2 100 000.- (SoM) 2007: 700 000.- 2008: 700 000.- 2009: 700 000.-	2006-2009	SoM	Laste info- ja abitelefoni tehti algust 2005.a. 2006.a. laienes teenus Maardusse. Nõustatakse järgmiste probleemide puhul: hooletusse jäetud lapsed, vägivaldsus, konfliktid, sõltuvus- ja psüühikaprobleemid. Antakse infot teenuste ja toetuste kohta. ⁶

Selgitavad märkused rakendusplaani juurde:

1. Soome: Keskkriminaalpolitsei teavitas saatkonda juhtumist, milles tuvastati inimkaubanduse ohvrina vaimse puudega noor naine, keda sunniti tegutsema prostituudina. Keskkriminaalpolitsei palus vajaduse korral osutada kaasabi, kui isik peaks pöörduma saatkonda. Sellist vajadust ei tekkinud.

Türgi: Saatkonna poole pöördusid kaks õde (16- ja 17-aastane), kes soovisid töötada lapsehoidjana. Üks neist oli läbi Türgi teel lapsehoidjaks Kasahstani. Mõlemal tütarlapsel tekkisid kahtlused, kas perekond ja pakutud töö on usaldusväärsed, ning nad palusid seda konsulil uurida. Selgusetuks jäi, kes on Eesti-poolne tööpakkumise vahendaja. Saatkond Türgis soovitas õdedel otsida lapsehoidjatööd mõnes teises Euroopa riigis, kus on olemas lapsehoidjate ametlikud organisatsioonid, mida Türgis ei ole. Konsul andis tütarlastele Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooni (IOM) hädaabi telefoninumbri ning palus ka ennast teavitada. Tütarlapsed ei ole enam saatkonda pöördunud.

Hispaania: Saatkond osutas abi 28-aastasele vaimsete häiretega mehele, kellele oli tema sugulane pakkunud Hispaanias nädalaks lapsehoidjatööd, samal ajal kui sugulane (noor naine) ajab Hispaanias äriasju. Kuna sugulased läksid tülili, sõitis naisterahvas Hispaaniast ära ning jättis kirjaoskamatu ning keeli mittevaldava mehe täiesti rahatult Hispaaniasse. Saatkond osutas mehele tagatiseta rahalist abi ca 4400 krooni ulatuses (osteti lennupilet ning anti söögiraha).

Belgia: Saatkonna poole pöördusid uute reisidokumentide taotlemiseks kaks naist ja üks mees (kõik veidi vanemad kui 20-aastased). Belgia politsei kahtlustas, et tegemist on inimkaubanduse ohvritega (sunnitakse töötama prostituudina). Kuna nad kinnitasid omal vabal tahtel töötamist, siis said nad oma passid umbes kolme nädala pärast föderaalpolitseist tagasi.

2. Tegemist on kvalitatiivse uuringuga, mis annab ülevaate seksuaalse eksploateerimise eesmärgil toimuva inimkaubanduse nõudluse põhjustest ja prostitutsiooni tarbivate meeste põhjendustest oma käitumisele. Uurimuse respondentide jutu põhjal domineerisid viis peamist retoorikat: tarbimisretoorikad, vaba- ja sundvaliku retoorikad, sotsiaalse konstruktsiooni retoorikad, bioloogilise determineerituse retoorikad ja sõltuvusretoorikad. Uuringuga välja selgitatud retoorikate ja stereotüüpide tundmine aitab ette valmistada 2008.a toimuvat nõudluse vähendamise kampaaniat. Uuring annab peamised mõttemallid ja seega ka juhised kampaania planeerimiseks nii sihtrühmade kui sõnumi osas.
3. Eestis läbi viidud 19 loengut umbes 800-le inimesele, sh kooliõpilastele, konsulaarametnikele, rahuväljavajatele, sotsiaaltöötajatele, politseinikele, naisorganisatsioonidele, kohtunikele.

Kaks loengut Eesti olukorrast läbi viidud välismaal (Taanis ja Venemaal).

SoM-i tõlgitud ja toimetatud raamat prostitutsiooni nõudlusest „Seksiostjad – kes nad on?“ trükkimine ning esitlemine prostitutsiooni ja inimkaubanduse nõudlust käsitleval rahvusvahelisel konverentsil Tallinnas.

Korraldati prostitutsiooni värbamise mehhanismide ja levinud müütide analüüs õppematerjalide koostamise tarbeks.

SoM-i tõlgitud ja ministeeriumi koolitustel jaotatava artiklikogumiku „Prostitutsiooni legaliseerimise mõjud ja tagajärjed“ kordustrükk.

4. JM üldkontaktisikuks on kuni 22.03.2007.a Kristiina Aavik, statistika (kriminaalmenetluse register, kohtulahendite register) küsimustes Eerik Hanni. Siinkohal on aga oluline märkida, et JM üldkontaktisik on vahetumas. Hetkel ei ole veel selge, kes teda asendama hakkab.

Riigiprokuratuuris tegeleb organiseeritud kuritegevuse sh inimkaubanduse temaga Elle-Mai Velling.

SiM inimkaubanduse üldkontaktisikuks on Cerly Vaerand. KMA kontaktisikud on Margit Ratnik (ebaseadusliku migratsiooniga seotud küsimused), Koidu Mesilane (Eesti kodanike dokumenteerimine), Martin Karro (välismaalaste dokumenteerimine) ja Tõnu Strandson (varjupaigataotluste läbivaatamine).

KKP kontaktisikud inimkaubanduse tegevusvaldkonnas on kriminaalmenetluse eelsetes küsimustes Reigo Reimand, Reijo Valgjärv ja Sven Puhkason. Siseriikliku ja rahvusvahelise kriminaal- ja jälitusmenetlusega seonduvates tegevustes Katrin Spiegel.

SoM on üldkontaktisikuks Kristiina Luht. Lisaks tegelevad temaga Anu Rannaveski (hoolekandeteenused ja –toetused), Maarja Kuldjärv (tööturupoliitika), Heleri Hermanson (tööturupoliitika) ja Signe Kaplan (saatjata ja kaubitsetud laste riiklik kontaktpunkt Läänemeremaade Nõukogu riskilaste koostöö raames). Sotsiaalkindlustusametis on kontaktisikuks Ene Päll (ohvriabi keskused).

VM üldkontaktisikuks on Karen Tikenberg ning konsulaarküsimuste kontaktisikuks Monika Staneva.

HTM-i kontaktisikuteks on Aare Vilu ja Riiklikust Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskusest Mare Räis. Mare Räis on tänaseks töölt lahkunud. Teema lülitamise eest riiklikku õppekavva vastutab REKK'i õppekavade arendamise osakond ning teema jõudmise eest õppekirjandusse üldhariduse õppekavade ja eksamite osakond.

5. Eesti on Läänemeremaade Riskilapse töörühma liige alates 2002.a. Tegevus on pidev. Lõpptähtaega ei ole, kuna tegemist on koostöövormiga, mille raames toimub info- ja kogemuste vahetus, lisaks viiakse läbi konkreetseid projekte.
6. Laste abi- ja infotelefonile esitatud sündmused ehk pöördumiste ajendid jaotuvad oma iseloomult kahte põhikategooriasse: juhtumte käsitlemine ja informatsiooni jagamine.

Juhtumid suunatakse kas linnaosa sotsiaalhoolekande osakonda (edaspidi SHO), Päästeametisse, politseisse, usaldustelefonidele või varjupaika. Kui esmalt on pöördutud mujale kui SHO-sse (näiteks töövälise aja tõttu), siis esimesel võimalusel teavitatakse juhtumist ka SHO-d.

Infovajaduse väljendamise puhul antakse helistajale teavet laste abi- ja infotelefoni andmepangast või suunatakse kõne oma tegevusvaldkonnast teavet omavatesse asutustesse, kes annavad ise pöördujale vajaliku informatsiooni.

III. Ülevaade tegevuste täitmiseks kasutatud vahendite kohta (01.01.2006–31.12.2006)

Kõik arengukava täitmiseks vajalikud kulutused nähakse ette ja planeeritakse iga asjaomase ministeeriumi eelarves. Arengukava täitmiseks vajalikud tegevused saab vastavalt rahastamisele jagada kahte gruppi.

Esiteks tegevused, mida finantseeritakse ministeeriumide ja nende valitsemisala asutuste tegevuskulude raames. Ülevaade 2006 a. tegevuskuludest rahastatavate tegevuste kohta on esitatud rakendusplaanis (vt pk II).

Teiseks tegevused, mida finantseeritakse sihtotstarbeliselt inimkaubanduse teemaga tegelemiseks.

Alljärgnevalt on toodud nende meetmete/tegevuste kulud, mida finantseeriti 2006. a sihtotstarbeliselt inimkaubanduse teemaga tegelemiseks.

Meetmed/Tegevused	Kuullikas/ Vastutaja	2006
Meede 2. Inimkaubandust käsitlevate uuringute läbiviimine		
Inimkaubanduse nõudluse kvalitatiivse uuringu läbiviimine	SoM kaasates MTÜsid ja teadusasutusi	80 000
Meede 3. Avalikkuse teavitamine		
Aastas 10 loengu korraldamine üle Eesti	SoM kaasates MTÜsid	20 000
Meede 5. Spetsialistide koolitamine		
Inimkaubandust käsitlevate koolituste korraldamine inimkaubanduse ennetamise, tõkestamise ja ohvritega tegelevatele spetsialistidele	SoM kaasates JM, SiM, VM	70 000
KULUD KOKKU		170 000